



# მათრასი

და სალაშქრო

№ 7

ყოველ-კვირეული, იუმორისტული ჟურნალი



**მანათე ნინოშვილი.** სად წახვალ შე მართლა ფუსუნსალო შენა! ჩემი სახელით გინდა შენი სისულელე გაასაღო!

ერთი ვინმე ართმელაძე,  
 (ნიგოიის "ფუსუნსალო")  
 უსაქმობით განამწარი  
 საწერ-კალამს დეძალა.  
 სთქვა: „მწერლობა რა ბუზია?  
 წელში უნდა წაიღუნო,  
 დაუსველიო კალამს წვერი  
 და ქალაღდე აფხაჭუნო.“  
 დაფაცურდა. მან „ხელსაწყო“  
 მყისვე ყველა მოიპოვა:  
 დიდი ბოთლი საწერელი  
 და კალმების მთელი გროვა.  
 სტოლს მიუჯდა მედიდურათ,  
 ლალათ კისერ მონადერი,

აფხაჭუნებს კალამს, მაგრამ  
 არ გამოდის არაფერი.  
 ქირის ოფლში იწურები,  
 საცოდავთ ქშინავს, კვნესის,  
 არ იქნა, ვერ მოახერხა  
 მან დაწერა უკეთესის.  
 აღარავინ წაიკითხა  
 ტიტეს „ნაწერ-ნაფხაჭუნი“  
 და იძახის ართმელაძე:  
 „ნეტავ რით ვარ დასაწუნი?“  
 ბოლოს ხერხი მოიგონა,  
 და მკითხველთა შესაძენათ  
 მისი ნიჭის ნაფაგლახი  
 ნინოშვილს მიარუვა ძღვენათ.

„მშვილ-მეშვილდება.“

ტიტე ართმელაძის შესახებ, სამწუხაროდ, ს ქესამეჯერ გვიხდება წერა.

„ვით ძნიალ წნორი ბერ-ფუყი  
მოიღუნების წკნელათა,  
ეგრეთვე კაცი მხცოვანი  
განისწავლების ძნელათა“-ო.

ამბობს ნეტარ ხსენებული დავით გურამი-  
შვილი.

მართალია ტ. ართმელაძე არ არის მხცოვანი,  
მაგრამ ეს თქმულება მასზე ზე გამოჭრილია და თუ  
ჩვენ, მიუხედავად ამ დარიგებისა, დავსწერთ ორიოდ  
სიტყვას პატივცემულ ნიგოთიელ „ფუსუნსალზე“,  
ეს რასაკვირველია არა მის განსასწავლათ.

ჩვენ მხოლოდ სხვების გაფრთხილება გვინდა.

ასე მკვახეთ ამას არ იტყვიან, მაგრამ უნდა  
ვსთქვა და შეიძლება თქმაც არა სჭიროდეს, რომ  
ტ. ართმელაძე ერთი ფუყე ანუ უნიქო მწერალია.

უნიქობა, უნდა მოგახსენოთ არ არის არავი-  
თარი დანაშაული და ტიტე ართმელაძესაც ამ მხრივ  
ჩვენ ბრალს არა ვსდებთ. მაგრამ, როცა უნიქო  
ადამიანი, ანუ უკეთ ვსთქვათ უნიქო მწერალი თა-  
ვისი ჩლონგი კალმის ნაწვერალით ასე თუ ისე სი-  
ყალბესაც სჩადის, მაშინ კი უნდა გავცეთ პასუხი,  
თუნდაც უაზრობასა და უგუნურობას.

გაზეთი „დროება“, რომელიც ბეწვესარასტო-  
ვებს სხვის თვალში, თავისიანებთან ერთობ გულ-  
კეთილია

და გინდაც ფეხი წამოჰკრას  
გათახსირების დირესა,

„ეს რა არისო“ არც ეტყვის  
და არცა გაიკვირებსა.

21 ივლისის ნომერში ეს გაზეთი ასე აცხა-  
დებს:

„ახალი წიგნი. რედაქციამ მიიღო ახალი წიგნი:  
„პრესა და მკითხველ საზოგადოების საყურადღებოთ“  
ტ. ართმელაძისა. ფასი ერთი შაური“.

რედაქციამ, თუ ბ-ნმა ქრონიკორმა, აღარ მო-  
იხსენია ის საარაკო ამბავი, რომ ამ „ახალი წიგ-  
ნის“ შემოსავალი გადადებულია ეგნატე ნინოშვილის  
ძეგლის სასარგებლოდ.

ტიტე ართმელაძე ეგნატეს ძეგლს უდგამს!!!  
და მერე რით უდგამს?

თავისი ბერ-ფუყე გონების ნაწარმოებით!..

ოჰ სიურცხვევ, რასშიგანხარ,

არ აწითლებ კაცის პირსა,

ძეგლს აშენებს ართმელაძე,

ეგნატესთვის განაპირსა.

დაფიქრება რასაკვირველია, საჭირო არ იყო

„დროების“ ქრონიკორისათვის, რომ გაეგო ნამ-  
დვილი სულის კვეთება ნიგოთიელი ფუსუნსალისა,  
მაგრამ:

„ზოგჯერ თქმა სჯობს  
არა თქმასა,  
ზოგჯერ თქმითაც  
დაშავდების“.

ვინც ცოტად თუ ბევრად იცნობს აღნიშნულ  
ართმელაძეს და მის სულის კვეთებას, იმისთვის  
ცხადზე უცხადესია, თუ რისთვის ჩაიდინა მან ეს  
საზიზღარი ოინი. თითონ ართმელაძემაც კარგათ  
იცის, რომ მისი საჩუქარი ეგნატეს ხსოვნის შეუ-  
რაცხყოფაა, მაგრამ რა ჰქნას, რომ სხვა გზით მკით-  
ხველს ვერ იშოვის?

„ხერხი სჯობია ღონესა,

თუ კაცი მოიგონებსა“

და ართმელაძემაც მოიგონა ჩინებული საშვა-  
ლება თავისი უმეცრების ხალხში გასავრცელებლათ.  
მოიგონა საშვალეობა მიზნის მისაღწევათ, ჩინებული,  
მაგრამ უღირსი და შეუფერებელი პატიოსანის,  
თუნდაც უნიქო მწერლისათვის.

და წარმოიდგინეთ, ამ სიურცხვის მომქმედი  
ადამიანი თავისს „ახალ წიგნში“ ვითომ პრესის  
დაქვეითებაზე ლაპარაკობს. ის გოდებს და ქვითი-  
ნებს, რომ ქართული მწერლობა დაეცა, რომ ის,  
ტიტე ართმელაძე, აწამეს ვიღაც ძმა ბიჭებმა, რომ  
ის თავისი გენიოსობით იჩაგრება მოსეული მტრი-  
საგან. ერთი სიტყვით, ქართული მწერლობის უნი-  
ქო ნაძირალა მოსთქვამს მწერლობის დაქვეითე-  
ბაზე.

„დროების“ მიერ მიღებული „ახალი წიგნი“  
ამ წინაზე „ივერიაში“ გამოახრიალა საქართვე-  
ლოს არხი იეზუიტმა, მაგრამ რადგანაც ამ პატივ-  
ცემულ ორდენს მკითხველი ცოტა არ იყოს აკ-  
ლია, ტ. ართმელაძემ ის ცალკე „წიგნათ“ გამოსცა  
და რომ ხალხს ეყიდა, დააწერა: „შემოსავალი ეგ-  
ნატეს ფონდს მოხმარდებაო“.

ვინაც იცნობდა განსვენებულ ეგნატეს, მას  
კარგათ ეხსომება, თუ რა გარჩეული იყო ის „სა-  
ჩუქრებშია“: „ნაჩუქარ ცხენს ის ყოველთვის უშინ-  
ჯავდა კბილებს“. და რაღა თქმა უნდა, ნეტარ  
ხსენებული ახლაც ასე მოიქცეოდა. ასეთი „ცხე-  
ნის“ ჩუქებისათვის, როგორც ტ. ართმელაძის  
„ახალი წიგნია“, ეგნატე არ დაიშურებდა თავის  
წყრომასა და რისხვას თავაშვებული მეძღვნისთვის,  
მაგრამ ბედი მისი, ეგნატე ნინოშვილი ვერ დაი-  
ნახავს ვერც მის მიწაძღვენს და ვერც. სიფლიდეს  
უნიქო მწერლისას, ხოლო სხვა ვინმე ამაზე თავს  
არ აიტკიცებს.

„დროების“ რედაქციამ რც კი დაინახა ეს სიყალბე „ახალი წიგნის“ ავტორისა, არა თუ დაგმოს მისი ასეთი საქციელი.

ეშმაკი.



„წითელი მელა“.

I

წითლად აენტენ ვარსკვლავნი ცაში,  
კაცთ ჟრიაბული გარშემო მისწყდა;  
ამომავალი ღამის მნათობის  
პირველი შუქი მთის მწვერვალს მისწვდა,

მკრთალი სინათლე წყვილიად შეება,  
ფრთა შეაკვეცა, და გაიღიმა,  
ნიშნათ ღებენისა, ფოთოლ-ბალახზე  
მარგალიტები ააციმიკიმა.

მთვარის ამოსვლა ფრთოვან მგოსანმა  
საამო სტვენით მთაბარს ახარა,  
და მის წინ, ეშხით დამთვრალმა ვარდმა  
სინაზით დაბლა თავი დახარა.

სხვა ფრინველებმა ხმა ჩაიკმინდეს,  
მღინარემ უკლო განუწყვეტ ჩხრიალს,  
ტყემ ყური სტკვიტა, ველად ნიაგვაც  
თავი ანება ფრთა სუბუქ სრიალს...

ჩუ! შტო შეირხა მახლობელი ხის.  
ვილაც ქურდულად მოიპარება,  
თითქოს ამასაც გადასდებია,  
ვით ჯადო, ღამის ეგ მღუმარება.

„მაიკო, შენა?! ჩემო ღვთაებავ“...  
— „მიხა!“.. აქ ორნივ თვალთ მიეფარენ  
და ხეთა ჩრდილში, ვით ჩვენებანი,  
თითქოს შთაინთქენ, და მიიმაღენ...

ოჰ, დროვ ძვირფასო, შეყვარებულთა  
წმინდა, ანკარა, ნეტარო წამო,  
გულის აღიბეჭდე იმათი სახე,  
როიმ მათ მომავალს შენ ემოწამო!..

II

სძინავს ყოველსა. სდუმს არე-მარე.  
ცას ფართო შუბლი მოუწმენდია,  
მის ლურჯ სივრცეში მიცურავს მთვარე,  
ძირს ქარ-ნიაგვს ხმა ჩაუკმენდია.

არლარა ისმის. შესწყდა ყიჟინა,  
ნელ-ნელ ისუსტა მაჯისა ცემამ,  
ლალმა ოცნებამ კვლავ მიიძინა,  
გული აღავსო კაეშან-კდემამ...

ვიწრო საკანი საპრობილისა  
მძინარ ტუსაღებს გულში იხუტავს,  
მოისმის მძიმე სულთქმა ძილისა  
და მკრთალი შუქი სანთლისა ბეჭუტავს.

რკინის ბადიან ვიწრო სარკმელში  
მოსჩანს დარაჯი, სახე მოღლილი,  
მას ხიშტიანი თოფი აქვს ხელში,  
თვალთ რული მოსდის, ერევა ძილი.

გულის მომკვლელო რაღაც ღუმილი  
გამეფებულა საპრობილეში,  
მხოლოთ მოისმის მამალთ ყივილი  
დრო გამოშვებით ღამის სივრცეში,

და ხან დარაჯის მძიმე ფეხის ხმა  
თუ შეაშფოთებს სატუსალოს ძილს,  
თორემ სხვა ყველა არსთა სულისთქმა  
დაუტყვევია საფლავურ ღუმილს...

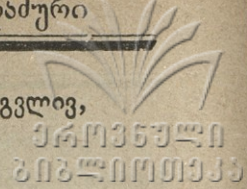
მხოლოთ საკანის ერთ ბნელ კუნტულში,  
ცივ იატაკზე წამოწოლილსა,  
არ სძინავს ტუსაღს: ვარამი გულში  
და მწარე ფიქრი მას უფრთხობს ძილსა.

მან კარგათ იცის, რომ, მასავით, ბევრს  
უწყალოთ სტანჯავს უსამართლობა:  
ზოგი ციხეში ტანჯულ სულსა ლევს,  
ზოგსა ეკარგვის აზრი და გრძნობა,

ზოგი, ცივ მხარეს გარდახვეწილი,  
უსახსრობისგან სიმშობს განიცდის,  
ზოგი ძირს გდია გულ-გახვრეტილი,  
ზოგს ეშაფოტზე სული ამოსდის...

ან კი რამდენი უნდა მოსთვალოს  
ბოროტ ძალისგან განაქელავი?  
ურიცხვი მსხვერპლი სხვა ივალალოს,  
თუ ჯერ იტიროს ტანჯული თავი?!

მას თვალწინ უდგას მისი მაიკო:  
„რასა გრძნობს ნეტა იმისი გული?  
ოჰ, ერთის წამით ფრინველი ვიყო,—  
ენახო ის, ჩემით დაობლებული!



გავფრინდე სწრაფად, ფრთა ფრთას შემოვკრა,  
გავქრე ჰაერში, გავაპო არე,  
მივსწვდე ჩემს ღმერთას, გულში ჩავეკრა  
და მერმე... თუნდაც ცივი სამარე!“..

მაგრამ ოცნება!.. მწარე სიცხადე...  
ის აქ შორსაა არემარიდან!  
ვიწრო ფანჯარა, ზედ რკინის ბადე!  
სხვა გზა არცაა ამ „სამარიდან“.

სასო მიხდილმა იმისმა გულმა  
ბოღმა-ამოსკვნით ამოიგმინა;  
მძიმე ტანჯვისგან ქანც მიღეულმა  
ბოლოს ჩასთვლილა და მიიძინა.

მაგრამ სიზმარმა იგი წაიღო:  
კვნესდა, ბორგავდა იმისი გული,  
და მისი ძილიც ტანჯვის ზღვა იყო  
აღშფოთებული, აქაფებული!..

III

დილა ბნელია. უბერავს ქარი,  
არე, მიდამო გადათოშილა,  
ცა სტირის მწარეთ, ძაძა მოსილი,  
ტყე კვნესს, მთა გოდებს, ზღვა აქოჩრილა.

ადრინდელ მდელიოს, გაპარტახებულს,  
ზურმუხტის კაბა ტანს არ აცვია,  
თრთის და კანკალებს მთელი ბუნება:  
სიცივისაგან კანი ასწვია...

ჩუ! ზარს ჩამოჰკრეს განთიადისა.  
ქრისტეს შობაა და მოგვეცეს ცნობა,  
რომ მოწიწებით მუხლთ მოვიხაროთ  
მის წინ, ვინც პირველ გვაუწყა: „ძმობა“;

ვინც ტვირთ მძიმეებს ესარჩლებოდა,  
ვინც ხალხს სიყვარულს უქადაგებდა,  
და ქვეყნის ძლიერთ, ფარისევლებს  
შეურიგებელ ომს უცხადებდა!

ზარს კვლავ ჩამოჰკრეს! ახლა სულ სხვაგან!..  
პასუხათ ისმის ნაბიჯი ჩქარი,  
დაიჭრიალა რკინის ურდულმა:  
ციხის გალავნის გააღეს კარი.

ეგ ამაღაა, ჯარის კაცთ რაზმი:  
დანიშნულია დღეს „იატაფი“!  
ფიცხლავ ბრძანება გადასცეს საკანთ,  
ატყდა, დაიწყო მზადება სწრაფი:

ხვევენ, აწყობენ ბარგი-ბარხანას  
ისმის დარაჯთა: „გაჩერდი!“ — „წადი!“  
აგერ ერთ ურჩ ტყვეს რომ დაემუქრენ,  
და—მოუღირეს თოფის „პრიკლადი“,

ეგ მიხა არის, უბედურიძე,  
სდგას თვისი ბარგით გამზადებული,

თითქოს არც ესმის, რა ხდება ირგვლივ,  
დაღვრემილია, მოდუნებული!

ერთის წლის ციხემ დაჰკრა ბეჭელი  
მის ისედაც სუსტ აგებულებას:  
სახეს სიყვითლე გადასდებია,  
და მუხლებშიაც არ გრძნობს შეძლებას.

მას ისტუმრებენ ცივი ქვეყნისკენ,  
და ისიც მიდის... მისთვის ერთია:  
გინდ აქ აწამონ, გინდ—იმ მხარეში,  
ყველგან ერთგვარი ჯოჯოხეთია!..

იმ ღამით სიზმრათ მან უკვე ნახა  
ის, ვისი ნახვაც ენატრებოდა,  
ტკბილი აღერსით თვალთ უკოცნიდა  
და ვაგიყვით გულს ეკვრებოდა;

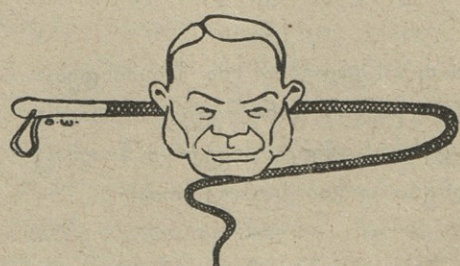
ეფიცებოდა თავის გრძნობებზე,  
ისიც სინაზით თავს დაბლა ხრიდა,  
ვერ იმაგრებდა გულს, აყუჩებულს,  
და ნეტარების ცრემლებსა ღვრიდა...

ოჰ, იმ ნეტარმა უსიტყვო წუთმა  
თვით სინამდვილეს გადააქარბა!  
და ტყვეს სიცხადის ამ ჯოჯოხეთში  
ის ტკბილი ძილი კვლავ შეეხარბა.

მაგრამ... ოცნება!.. „დაეწყვეთ ჩქარა!  
გასწით!“ გაისმა ბრძანება წინა;  
დაიძრა რაზმი. ცამ ჩამოსტირა,  
ქარმაც საზარლად დაიქვითინა...

6. ზომლეთელი.

(დასასრული იქნება)



დეჭეშები.

(ეშმაკეთის დეჭეშათა სააგენტო)

ჟენევა. ადგილობრივმა პოლიციამ ყველა ქარ-  
თველების ბინა გაჩხრიკა. აკრძალული ვერაფერი  
აღმოაჩინა გარდა იმისა, რომ ერთ მათგანს წიგნის  
კითხვაზე მოასწრო. ეს საარაკო ამბავი მეორე დღესვე  
ყველა გაზეთებში იყო გამოცხადებული. ამბობენ,  
შეკითხვას შეიტანენ პალატაში: „ჟენევაში მცხოვ-  
რებ ქართველებს აქვთ თუ არა მეცადინეობის ნე-  
ბაო“.

ახაშა. ხმა დაღის, ვითომც სამეგრელოს ერთ-



ერთ დაბაში ბოქაულად ქალი დაუყენებიათ. საქმე იმაშია, რომ ეპოლეტებს ქმარი ატარებს, ხოლო საბოქაულოს საქმეებს ქალი აწარმოებსო. ამ საქმეში მას ერთი ახალგაზრდა ყმაწვილიც ეხმარებაო. გამოცდილი კაცები ამბობენ: არც ერთ საბოქაულოში ასე კარგათ არ არის დაყენებული საკითხი გამოსარჩენის შესახებო.

**იქიდანვე.** აბაშის ბაზრის გამგეებმა საუკეთესო საშვალეება გამოიგონეს ანგარიშის ჩასაბარებლათ. არც ბუხგალტერია, არც ცივი ქაღი. სწერენ:

„დაიხარჯა . . . . .  
კიდევ დაიხარჯა . . . . .  
კიდევ დაიხარჯა . . . . .  
კიდევ დაიხარჯა . . . . .

წინეთ თურმე, სხვა გამგეები იმასაც სწერდენ, რაში დაიხარჯა, რაკი ეს ახალი წესი არ იცოდენ?

**აზურგეთი.** ადგილობრივ რეალურ გემნაზიაში უკვე დაიწყო მისაღები ეგზამენები. დაბალ მოსამზადებელში ჩინებულათ დაიჭირა ეგზამენი ბებურ ბებურიშვილმა, ვასილ ხუნდაძემ და პლატონ ბერიძემ. სხვები ჯერაც იქერენ.

**სამაქაო.** პოლიციამ აღმოაჩინა ერთი გლეხი, რომლისთვისაც ჯერ არ უჩივლია ადგილობრივი სკოლის ზედამხედველ გ. მიქაძეს.

**აბაშა.** ადგილობრივ ორ-შტატიანი ეკლესიის მეორე მღვდელი რ. ჩოჩია დამჯდარი დახვედრია უფროს მღვდელს მამა ჯაკობიას. ამ საქმეზე გამოძიება სწარმოებს. ამბობენ, ასეთი ურჩობისათვის ჩოჩიას სადმე გადააჩოჩებს მამა ჯაკობიაო.

ამასთანავე გაცნობებთ, რომ ცნობილი მოძღვარი ი. ყვანია ორი თვით უდაბნოში აპირებს წასვლას „ძალთა აღსადგენათ“, რომ შემდგომად მუნით დაბრუნებისა სძლიოს მასზე ამხედრებულ ხალხის რისხვასაო.

**ნაკვთი.** ლავრენტი მღვდელმა კანცელარიის შარა გზა სულ განასუფთავა მტვრისაგან თავისი ძვირფასი ანაფორის კალთით. ღღეში ათჯერ მიაკითხავს მამასახლისს შესახებ დრამა ფულისა. მაგრამ რადგანაც გლეხებს ქანქარი აღარ გააჩნიათ, ქვიანის სამკითხველო, ნაცვლად წიგნებისა, საწინდრებით აღავსეს.

**თფაღისი.** გუშინ წინ ცეპელინის ჰაეროსტატით მთავარი ეშმაკი პროვინციისკენ გაფრინდა სარევიზიოთ. ხალხში დიდი მიოქმა-მოთქმა დადის ამის შესახებ. არ იციან, სად ჩამოეშვება.

ვაფრთხილებთ ადგილობრივ ეშმაკებსა და ეშმაკუნებს.

იავ ნანა, ვარღო ნანა  
იავ ნანინაო,  
ვხედავ შვილო, ჩემმა მოთქმამ  
არ დაგაძინაო!

რას მიცქერი? ამის მიზეზს  
ჯერ ვერ მიხვდებიო  
და გაიგებ მხოლოდ მაშინ,  
რო გაიზრდებიო.

ჯერ ბავშვი ხარ, უდარდელი,  
დასჯილის შვილიო,  
დაიძინე, ნუ გაშფოთებს  
დედის ტირილიო.

დედას მხედავ ბედით ტანჯულს  
და მამას ვერაო,  
მტრებმა აღარ დაგვაცალეს  
ჩვენ მისი ცქერაო.

ღღეს მივიღე, ჩემო გვრიტო,  
მისგან ბარათიო,  
მწერს: „ათასჯერ ჩამიკოცნე  
ის გოლიათიო“.

თითონ შვილო ციმბირშია  
ბედით ტანჯულიო,  
ბორკილებში განლართულსა  
უკვდება გულიო.

რკინის ლომით, გაშუღმებით  
მადნის ქვებს აფქვევსო,  
მოსვენებას არ აძლევენ,  
ჭირის ოფლს აფრქვევსო.

მოშივდება, — წაუგდებენ  
გამხმარ პურს და წყალსო,  
ავად გახდეს, არვინ მისცემს  
შვილო, მას წამალსო.

სხვებთან ერთად, მამაშენიც  
სთხრის იმ სამარესო,  
სადაც მიწა მიეყრება  
ჩვენს სიმწუხარესო.

გაიზრდები და შეიგნებ  
ამ ტანჯულთ ბედსაო,  
იქნებ ეს გზა შეგხვდეს წილად  
ჩვენსა იმედსაო.

ჯერ ნორჩი ხარ, არ გიცვნია  
ქმუნვა და სევდაო,  
დაიძინე გენაცვალოს  
დასჯილი დედაო.

იავ ნანა, ვარღო ნანა,  
იავ ნანინაო,

საქართველოს  
განმანათლებლები

ვხედავ, შეილო, ჩემმა მოთქმამ  
არ დაგაძინაო.

მაგრამ ახლა დაიძინე,  
მეტს აღარ ვსტირიო,  
მოვა დრო და მოგვესპობა  
ჩვენც გასაჭირიო.

**ვასიკო ციმბირელი.**



**რისგან შეიქმნა ქალი.**

(თავისუფალი თარგმანი).

როცა პარაბრამამ (ინდუსთა მიფოლოგიით ქვე-  
ყნიერობის შემოქმედი) განიზრახა ქალის შექმნა,  
დანიანა, რომ მამაკაცის შექმნაზე მას დაუხარჯავს  
ყოველი ამ საგნისათვის საჭირო მასალა, რამაც ის  
მეტის-მეტად დააღონა. დიდი ფიქრის შემდეგ მან  
აიღო: მთავრის მშვენიერი სიმრგვალე, გველის მი-  
ხვრა-მოხრა, საროს ტანადობა, მსუბუქი მოძრაობა  
ნიჟისა, ყვავილის ხავერდისებური სირბილე; ბუმ-  
ბლის სიმსუბუქე, მტრედის სიმშვიდე, მზის სხივის  
სიცელქე, მიმავალი ნისლ-დრუბლების ცრემლები,  
ქარის დაუდგრომლობა, კურდღლის სიქნიზლე,  
ფარშევანგის მედიდურობა, ალმასის სიმაგრე, თა-  
ფლის სიტკბოება, ვეფხვის სიმკაცრე, ცეცხლის  
სიცხოველე, ყინულის სიცივე, ბაყაყუშის ლაყობა-  
ტიკტიკი, სიყალბე და მზაკვრობა კატისა; ყოვე-  
ლივე ეს პარაბრამამ ერთად შეაზავა და გააკეთა რა  
ასეთი მასისაგან ქალი, მისცა ის მამაკაცს სიცო-  
ცხლეში თანამგზავრად.

დაპყო რა ერთი კვირა პარაბრამასაგან ნაჩუ-  
ქარ ცოლთან, პირველი მამაკაცი გამოცხადდა შე-  
მოქმედთან და მოახსენა:

— უფალო! არსება, რომელიც მომეცი შენ  
ცოლად მიწამლავს მე ცხოვრებას. ის განუწყვეტ-  
ლივ ტიკტიკებს და დამიპყრო სრულიად. ის მუ-  
დამ სჩივის, თუმცა სამიზეზო არა აქვს რა და თი-  
თქმის მუღამ ავად არის. გვედრები შენ, განმათა-  
ვისუფლო როგორმე მისგან, მე არ შემეძლია მას-  
თან ცხოვრება.

პარაბრამამ წამოიღო უკანვე თავისი  
ქმნილება.

ერთი კვირის შემდეგ მამაკაცი ხელახლა მი-  
ვიდა შემოქმედთან:

— ჰე, უფალო, — აღიარა მან სინანულით, —  
მას შემდეგ, რაც მე განვშორდი ჩემ ცოლს, თავს  
მარტოხელ-უბედურად ვგრძნობ, ცხოვრება მოსა-  
წყენად მეჩვენება, მე მოვიგონე უკვე, რომ ცოლი  
არა თუ მარტო ტიკტიკებდა, სჩიოდა და კვენსო-  
და, არამედ კიდევაც მიგალობდა ტკბილი ხმით და  
ნაზადაც მეფერებოდა. თუ მე არ მექნება შეძლე-  
ბა, ის უკანვე მივიღო — იძულებული ვიქნები, აღარ  
ვიცოცხო ამ ქვეყნად.

სულგრძელმა შემოქმედმა შეიბრალა უბედუ-  
რი და ცოლი უკანვე დაუბრუნა.

მაგრამ არ გაუვლია სამ დღესაც, რომ ქმარი  
ხელახლა წარსდგა პარაბრამის წინ და დაიწყო  
ტირილი.

— ჰე, უფალო, — მე თითონ არ ვიცი, რო-  
გორ მოხდა ეს, მაგრამ ეხლა კი სრულიად დავ-  
რწმუნდი, რომ ცოლი მაყენებს უფრო მეტს უსია-  
მოვნობას და სიმწარეს, ვიდრე სიამოვნებას. გვე-  
დრები შენ, განმათავისუფლო მისგან და ხელახლა  
წაიყვანო უკანვე.

— უმაღურო! დაუყვირა მეტის მეტად გაბრა-  
ზებულმა პარაბრამამ, — წადი და გაუსწორდი თი-  
თონვე შენ როგორც იცი და გინდოდეს. მე მე-  
ტად აღარ გაგყრი თქვენ. შენ ამბობ, რომ არ  
შეგიძლია მასთან ცხოვრება, მაგრამ დღეიდან სა-  
მაგიეროდ არ შეგეძლება უიმისოდაც ცხოვრება...  
ვასო.

**შ ა რ ა დ ა .**

ამ ჩვენს პატარა შარადას,  
ორი შეადგენს ნაწილი  
და თუ დაფიქრდით მცირედი,  
გამოცანა ადვილი.

პირველსა ნაწილს, ცხოველი  
შეადგენს ერთი, ქალისა.  
სახლი თან დააქვს; თუ შეხვდი  
წამსვე შიგ დაიმაღვისა.  
მუხლის გაწევა-ნავარდი  
მას ეხერხება ავათა:  
გამოყობს ჭოჭებს სახლიდან  
და ხოხავს საცოდავათა.

მეორე ნაწილს სიტყვისას  
ადვილათ იცნობთ ყველანი.

იმა ოთხფეხის შვილია,  
რომლისა ვიციტ წველანი.  
წინ როცა მოვწყვეტთ ერთ ასოს,  
ორი დაგვრჩება, წყვილათა;  
(შარადა ითხოვს მოწყვეტას,  
თორემ რათ მოვწყვეტთ ტყვილათა?)

შემდეგ მოვაბათ პირველსა  
მეორე სიტყვის ნაკვეთი,  
და ნახავთ: სასწაულითა  
სახლი გამოვა აგეთი,  
რომელსა: ვინაც აკეთებს  
აროდეს ხმარობს თვითანა,  
ვინაც ყიდულობს, არც იმას  
უხარის ეზოდ მიტანა:  
ვისთვისაც დანიშნულია  
ეგ სახლი სამყოფელადა,  
ის ველარც ხედავს, ვერცა გრძნობს  
ენასაც დასძრავს ძნელადა.

ვინაც შიგ შევა, გამოსვლა  
არ უწერია იმასა  
იქ ვერ შეიტყობს; ვერს სეტყვას  
ველარც თოვლს, ვერცა წვიმასა.  
თუ ახსნა კიდევ ძნელდება  
და აღარა სჭრის გონება,  
ერთ ისეთ წყაროს გაჩვენებთ,  
სულყველას მოგეწონება:  
„ანარქისტების“ წერილში  
ამ სახლს ხატავდენ ხშირათა...  
მისი მნახველი „ბურჟუა“  
გამაგრდებოდა ძვირათა.

კოლო.

საკვირველი ამბავი.

უბედური შემთხვევა. როგორც თფილისის კუ-  
დუარებში ამბობენ, ცნობილ ქართველ კომერსანტს, ბ-ნ  
ახობას კინაღამ უბედურება შემთხვევია. მოგეხსენებათ,  
ბ-ნი ახობასე ეიღის ახალ საშაქებს: „კლავიინის“  
(სიკვდილი ბალდინჯოებს!) და აი უცაბედათ, სპერ-  
მატინის მაგივრათ მას დაუღვევია ერთი სტაქანი „კლავ-  
იინი“. უცებ გული შესწუხებია და წაქცეულა. დიდის  
წაღების შემდეგ ბოუბრუნებიათ ღონე მისდიდი კომერ-  
სანტი. ექიმების აზრით ახობასის მიერ მიღებული  
„კლავიინი“ 2000 სხვა ჯიშის ბედინჯოს გამოა-  
საღებდა წუთისთვედსა.



მესტვირული.

გადაქახრაკდა ქვეყანა,  
გამოიცვალა ყოველი  
და სანუგეშო მერმისზე  
არ ვფიქრობ, აღარ მოველი.  
სანეტარ-ტკბილო ოცნება  
იმედი განმაცხოველი,  
ზამთრის ქარ-ბუქმა წაილო,  
ვინ არის მძებნელ-მპოველი!  
ახლა დავრწმუნდი—ამ ქვეყნად,  
რომ მაჩანჩალად მოველი;  
ვღვევარ ცხოვრების გარეშე,  
ვითარცა კათაკმოველი,  
და აღარ მინდა იქ შესვლა,  
არ მსურს, არცა ვარ მთხოველი\*).

\*) შემორე თქმული ამისა  
ეშმაკს არ მოეწონება!!  
ვინაც წარიკვეთს იმედსა,  
მას ძალა მოეფონება:  
ყურნი დაჰკარგვენ სმენასა,  
კუნთები მოედონება,  
ენა სიჩლუნგეს დაიწყებს

ან კი რა მინდა იქ, სადაც  
დახშულა კაცის გონება,  
სად ყოველგვარი ღირსება  
ლაქუციტ აიწონება,  
სადაც არ თქმულა სიმართლე,  
არცოდეს გაიგონება,  
და სინდისს, სანთლით რომ სძებნო,  
ვერ ნახავ, არ იპოვნება.  
მაშორის ღმერთმა, არ მინდა  
მე იქაური ცხონება,  
ვივლო მარტოკა, ბოვანოთ,  
მომწონს ეს... მომეწონება.  
ცხოვრების ნაპირალებთან  
რა მაქვს საერთო ქონება!  
ვიცი, რომ ძაღლის ბუნაგზე  
ფინჩები არ იშოვნება,  
და აღარც ვეძებ იქ რამეს.....  
ეს ასე მემახსოვნება.

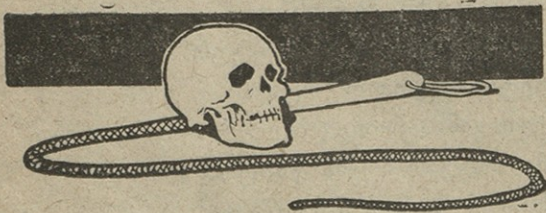
ბლიკვაძე.



ასე გეკადრება!

გაზარმაცდება გონება  
მომავალს ზურგსა შეაქცევს  
წარსული მოეგონება,  
ავი და კარგი ერთგვარათ  
აეწონ დაეწონება,  
იტყვის ეშმაკი: შემირცხვეს  
ესე ვითარი ცხონება  
ოდესა აზრი ფხიზელი  
სიჩლუნგეს დაემონება.

ეშმაკი.



# უაუთი ბურჯუაქუს.

კომედია სამ მოქმედებათ.

(იმერეთის ცხორებიდან)

გამოსვლა VII

(ეფემია და შემდეგ ზაგლე)

**ეფემ.** შე კულიანო, შენ! ეკურკურები იმ მასწავლებელს, მარა მოგიშლი ნარჩევს!.. (ზაუსა) მეც რო ლამაზათ მოვაჩვენო თავი ჩემსსასიძოს, მგონი არც ამით დაშავდეს რამე. ლამაზი სიდედრი ყოველთვის მოსწონს სიძეს... (იფინას და ირთება).

**ზაგლ.** (შემოდის) დედაკაცო, შენ ხომ არ აპირობ შენი ქალიშვილის მაგიერობას? რო იფეთქები რაო?

**ეფემ.** აბა ჩამოჩინჩული, დოუზვდე იმ კაცს?

**ზაგლ.** ა, ჩემო ეფენია, თუ საქმე მოვავაგრეთ, ჩვენს გვარში ჩვენზე ბედნიერი არავინ იქნება, მაშა ნუ წამიწყდება... გვარიშვილობა კარგი გვაქ და თუ ამას ფულებიც მივამატეთ, შორხა... მდიდარი სიძე ყოველთვის კარგია, სულ მივეყოლოთ, რაც დაგვრჩა მიწა-წყალი და ქალაქში წავყვეთ საცხოვრებლათ... ზოგი, რასაკვირელია, კიდევ ვამზივთოთ... ეხლავე უნდა ჩამოვუარაკო ასე აა... ხო კარგად იქნება ეფენო ჩემი საქმე?!.

**ეფემ.** იცოცხლე, ჩვენ ბედს გაღვეყაროთ! ქუთაისი, თფილისი, ქიათურა და ბათუმი სულ ჩვენი იქნება... სულ გვაცხოვრებს, მოვშორდეთ ამ სოფელს...

**ზაგლ.** მოვშორდები აბა! ნეტავი ახლობამდიც არ გაფერებულიყავი, რა შეგეძინა ამ დასაქცევმა სოფელმა? (ზაუსა) ან? იფ! გულიც რო მიჭრის ქალო, გულიც... სწორით ბედია!.. ასე მგონია, საქმე უკვე გაკეთებულია და მე და შენ ჩემო ეფენო მარშინით მივტრინინ-მოვტრინინობთ ქალაქიდან ქალაქში... ან? შენი გული რას გეუბნება ჩემო დედაბერო?..

**ეფემ.** დედაბერიც კი ხარ და მეტიც...



**ზაფ.** კაი, ბეჩა, გემასხარე, მამა ნუ წამიწყევლება!

**ეფემ.** ჩემი გულის კარები, შენ რავაც თქვი აი საქმე, მაშინვე გვიღო... ასე მგონია, მიხეილ ბელტაძე უკვე ჩვენი სიძეა და ეხლა ცოლოურს მოდის... ისე გვიჭრის ორივეს გული, სწორეთ ჩვენი იღბალია ის კაცი.

**ზაფ.** მგონია ჩიტულია და ის ერთად სწავლობდნენ სოფლის კლასში? ან? თუ გახსოვს?..

**ეფემ.** კი, კი! რავა არა? ჩიტულიამაც თქვა.

**ზაფ.** ჩიტულიამ თქვა? (ეფემია უმწიფებს) აბა იმასაც კონია რალაც გულში!.. მამა ნუ წამიწყევლება, ის კაცი ჩვენი იღბალია!.. იცოდე შენ!..

**ეფემ.** გულში აქვს და მეტი არა? რავაც კი ვუთხარი, სულ გაწითლდა და სიხარულით დეიბნა.

**ზაფ.** აა, ის კუდიანი, ისა! კაცების ამორჩევა რო ქე იცის. ღმერთო, მოგვეცი იღბალი!.. (ამ დრას კარებში ერთი აურ-ზაურა და მისლა მისლა ატულება. ისმის შიშტიბუჭს და ჩიტირეკიას ხმა: „არა, მე შევალ უწინ და არა შეა“).

**გამოსვლა VIII**

**შიშტ.** (შემფარდება) ბატონო, მევიდა ის კაცი, მევიდა!..

**ჩიტარ.** (ისიც შემფარდება) არიქა ბატონო, მოგვადგა ის კაცი!.. ჭიშკარზეა, ჭიშკარზე...

**ზაფლე და ეფემია.** ნუ ყვირით, ნუ თქვენ გასასრესლებო!..

**შიშტ.** ბატონო, ფაიტონიზაა, ფაიტონით.

**ზაფ.** მამა ნუ წამიწყევლება... (უწყრება) მე გვეგებები, შენ აქ დამხვდი, ის გოგოც შემოიყვანე!..

**ეფემ.** კაი, კაი... თქვენ ნუ ირევით, თქვე გასასრესლებო!.. ღმერთო, კაი ფეხზე შემოიყვანე, ღმერთო...

**ჩიტარ.** მერე რა დიდარიო, ბატონო, იცი? ადვილი ბურჯუაძეაო, თელი სოფელი ასე იბანის...

**ეფემ.** ცუდი დოუძახებით! ძალიან კარგია!..

**შიშტ.** უცოლო კილო ქე ყოფილა, ქალბატონო.

**ეფემ.** უცოლო, თვარა შენ გითხოვს, თუ არ მეერიდე შენმა მზემ! არ მოეწონები თუ?

**ჩიტ.** მე არ მიყურებს? მაგისთანა ბურჯუაძეს დავანებებ ჩემ ცუნდრუკას?

**შიშტ.** იფ, არ იზამ შენ? დეიკარგე შე გლახა, თვალ ჩამოჩინილო... (ჩიტირეკია უახლოვდება, ჩუმად უნდა აკოცოს, მარა არ იკარებს).

**ეფემ.** წადით ახლა, უზრდელეობ! (გარეკავს კარში) ღმერთო, კაი ფეხზე შემოიყვანე ჩვენს ოჯახში

ხში მიხეილ ბელტაძე! ღმერთო დღეის წიგნები ჩათავზე გვირგვინით მანახე ჩემი ჩიტულია!.. (გადის, სტენა ერთხანს თავისუფადაა).

**გამოსვლა IX**

(ზაფლე და მიხეილი)

**ზაფ.** მობძანდით, მობძანდით, ბატონო, მიხეილ! მობძანდით, თქვენი სახლია, ნუ დაგვერიდებით... (შემოდის და თან დიდის მწიწებით ეპატიუება).

**მიხეილ.** გეახლებით, გეახლებით! ნუ შეწუხდებით... (შემოდის. მდიდრულაო ჩაცმულია, ჩერქესკა-შია; იარაღში ზის, „ბახხის ქუდი ხედავი უჭერია). აქამშვიდობა, აქამშვიდობა! (შიშტიბუჭა და ჩიტირეკია კარებიდან იჭვრიტებიან. ზაფლე დაფრთხობს და ისინიც იმალება).

**ზაფლე.** დაბრძანდით მიხეილ, მამა ნუ წავიყვებათ... უკაცრავათ...

**მის.** არაუშავს... (ჯდება).

**ზაფ.** სხვა, როგორ გიკითხოთ, ხო კარგად?

**მის.** გმადლობთ, ვართ ასე... ერთნაირათ.

**ზაფ.** უე კაი კაცი, რაა რო ჩვენი ოჯახებისკენ თვალი არ გიჭირავსთ? ცხონებული მამათქვენი დიდი მეგობარი იყო ჩემი, ძალიანიც გვიყვარდა ერთმანეთი ..

**მის.** ხომ იცით, კაცი რო საქმეებში გეებმევა, მერე ძვირათ მოიცილის...

**ზაფ.** მერმე, რა მართალი კაცი იყო ცხონებული მამათქვენი? მამა ნუ წამიყვლება მთელ სოფელში მაგაზე მართალი ყმახი ერთი არ იყო...

**მის.** აგრე მოგახსენებენ, თორემ მე ბევრი არაფერი მახსოვს მისი... (ზაფს).

**ზაფ.** სხვა, დელათქვენი როგორ ვიკითხოთ? ხომ კარგად?

**მის.** გმადლობთ.

**ზაფ.** (იფანის) სხვა მიხეილ, ცოლის შერთვას აწი არ აპირებ? ასე უნდა იაროთ? გოუხარეთ დელას გული! აგრე რო იცით ახლანდელმა ყმაწვილებმა! ჩვენს დროში ასე როდი იყო: მოუვიდოდათ დრო კაცს და ქალს თუ არა, მაშინვე აიდა, თავი საყდარში... (იციინან).

**მის.** ეხ, რასაკვირელია, ცოლი უნდა შევირთო, მარა საქმე იმაშია, რომ ჩემი ყაბულის დღემდევე ვერავინ მიშოვია და ესაა რო მაჩერებს. ფულიანიც მინდა ქალი და ლამაზიც (იფანის).

**ზაფ.** ოო, რასაკვირველია! აბა როგორ უნდა თქვენ ძალიან კაი ქალი გეკადრებათ... მზითებიანიც, ლამაზიც, ოჯახისშვილიც... თქვენ ვერც ერთი აზნაური ვერ დაგიკავებს ქალს... მამა ნუ წამიწყევლება...

**მის.** (ირანით) ოო, აზნაური... აზნაური!.. (თავისთვის) შენი აზნაურობა შენს თვალეში იყოს, ძაღლები დაწოლილი გიყუფს ეზოში... შემშლით ვერ ამდგარან...

**ზავლ.** ოო! მამა ნუ წამიწყდება... აზნაური... დიახ...

**მის.** (უბეჭუჭათ) მმ... დიახ!.. (შიშტიბუჭა და ჩიტინკეკა კიდევ იჭვრიტებან. ზავლე ესაფც დააფრთხობს მათ).

**გამოსვლა X**

(ივინივე და ეფემა)

**ზავლ.** რას იმალები ჩემო დედაკაცო, მოდი აქ! ასე უნდა სტუმარს დახვედრა? აგრე იცოდი შენ? ეხ, მომიხუცდა, მომიხუცდა ჩემი ეფენია, ბატონო მიხეილ... (იციხის).

**ეფემ.** (გამოდის თამაშით და ესაფმება) დაბრძანდით, დაბრძანდით! უკაცრავათ...

**მის.** კი ბატონო! (სხდებან).

**ეფემ.** სხვა ხომ მშვიდობით ბრძანდებით ბატონო, დედათქვენი ხომ კარგად?

**მის.** გმადლობთ, ბატონო, გმადლობთ, კარგად...

**ეფემ.** კარგად გამყოფოს შეილო ღმერთმა...

**მის.** იცოცხლეთ. თქვენ როგორ გიკითხოთ?

**ეფემ.** დიდათ გმადლობთ, ვართ ასე... (ზაჟუზა) თქვე დალოცვილო, რაა რო ერთხელაც არ გადმოიხედავთ ჩვენსკენ, მანამდი უფრო იცოდით სიარული და ახლა სულ ეიკარით ფეხი. მართალია აზნაურები კი ვართ, მარა ჩვენც ადამიანები ვართ... დედათქვენი ხშირი სტუმარია ჩვენი და თქვენ კი...

**მის.** რა ვქნათ, ქალბატონო, თქვენც მოგეხსენებათ, რომ მე ნახევარჯერ არა ვარ სახლში. ხან თბილისში ვარ, ხან ქიათურაში და ხან კიდევ სად?..

**ეფემ.** ხოო, ესეც მართალია, მარა...

**ზავლ.** ჩემო დედაკაცო, ეს გოგო რეიქნა? სტუმართან არ გამოვა?

**ეფემ.** როგორ არა, ენაცვალოს დედა მისი! მარა მორცხვია მისი ჭირიმე, მორცხვი (იციხის) აბა, რო ვერ შეეჩვია! (მისეილი ამსუნაკებუდი ათვალიერებს იჭურბბას; ქაღის სახეჯის გაცანებამ უურები ააქვეტია).

**ზავლ.** შე ქალო, ბოვში ხომ არაა იმხელა ქალი!..

**ეფემ.** (ღიმილით, მისეილს) თქვენ და ჩემი ქალიშვილი პატარაობისას მგონი ერთათ დადიოდით კლასში... ან?

**მის.** როგორ არა, მახსოვს!..

**ეფემ.** დიახ... მისი ჭირი დედა მისს, ხშირათ

იგონებს იმ დროს, დღეში ერთი ათჯერ მანტონს მოგიგონებს უქვენ... დედა ენაცვალოს დედა, კეთილი გულისაა...

**მის.** დიახ... სკოლის გათავების შემდეგ ის სხვაგან წაიყვანეთ სასწავლებლათ, მე კი თავი დავანებე... მაშინ ძალიან ამხანაგები ვიყავით, ეხლა კი... არ ვიცი!..

**ეფემ.** უი, ჩემი სიკვტილი, განა ეხლა არ ეხსომებით? ეს როგორ შეიძლება! ჩემი შვილი ზოგიერთებივით კულაბზიკა და უკადრისი როდია!..

**ზავლ.** რასაკვირველია, ჩემი შვილი, მამა ნუ წამიწყდება...

**მის.** არა ბატონო, მე ისე ვთქვი, საწყენათ კი არა...

**ეფემ.** თქვენ არ მომიკვდეთ, როგორ შეიძლება!..

**ზავლ.** რა დამიქდა მისი სწავლა, რომ იცოდეთ მხეილ! პირდაპირ გვეყიდე კაცი, გვეიცალე... შვილი ასეა ყოველთვის... აი თქვენც მოგასწრებს ღმერთი და...

**ეფემ.** რასაკვირველია.

**ზავლ.** შვილის გამოზდა ჩვენს დროში, მამა ნუ წამიწყდება...

**ეფემ.** უკაცრავად, მე ეხლავე შემოვიყვან ჩიტულიას, მორცხვია და ალბათ ვერ შემობედა. (შიღის)

**გამოსვლა XI**

(ზავლე და მისეილი)

**მის.** სხვა, ბატონო პავლე, გეცოდინებათ მე რისთვის მოვედი...

**ზავლ.** ვიცი, ვიცი... მარა რაზე ჩქარობთ? ჯერ ვიმუსაიფოთ სხვებზე და მერმე იმასაც მოვესწრებით... ვიზაკუსქოთ, ერთი მეორე და სხვა...

**მის.** მეჩქარება, თორემ ხათრს არ გაგიტებდით, საქმე იმაშია, რომ ის ადგილი უსათუოდ უნდა მომეყილოთ, რაც ეღირება ფასს მოგცემთ. დიდი ფარგალი მინდა შეეკრა და თქვენი ადგილი მშლის ხელს, აოდიფითაა შეჭრილი...

**ზავლ.** კი ბატონო, კი, მიირთვით. უნდა გავყიდო, აბა რაქნა. ერთი ქალიშვილის მეტი არაფერი გამაჩნია და ისიც იმას უნდა მივცე მზითებათ...

**მის.** ის ადგილი ქალიშვილს გინდათ ამზითოთ?

**ზავლ.** (გახარებუდი) დიახ, ქალიშვილს, უნდა გავათხოვო, მარა ისეთ კაცს ვეძებ, რომელიც მე გამიტანს, შვილივით უნდა შემინახოს რაღა... მართალია ჩემი ჩიტოს გათხოვება ჯერ საჩქარო არაა, მარა... (ზაჟუზა) ეხ, ჩემო მიხეილ!.. რამდენი მიწის

პატრონი ვიყავით მამა ნუ წამიწყვდება ჩვენ, საპარაძეები, ეს სოფელი თითქმის სულ ჩვენი იყო, ორი ამდენი ხხვაგანაც გვქონდა, ეხლა კი ზოგიერთებს მქადის მოსაწვევიც არა გვაქ, სულ გლენებმა იყიდეს...

**მის.** ეხ, რას იზამთ, ცხოვრებამ ასე შეიტანა (ზაუზა) ფასი უთხარით, რა ელირება.

**ზაგელ.** ათი ქცევა... (ფიქრებს) უკანასკნელი 2 ათასი ელირება, სწორეთ მზითვიც ამდენი უნდა მივსცე ჩემს ჩიტოს...

**მის.** ოო, ეს ნამეტანი ბევრია. შეე კაცო, ხომ იცი ქადის მოსაწვევით არ მინდა მე ის ადგილი, დიდათ არ მიჭირს გეცოდინებათ, მაგოდენა ადგილი ოც ადგილას მექნება, თუ მომცემთ ხელსაყრელ ფასებში ხო კაი და თუ არა და... მე რო მაგოდენი ფული სოფელში ჩაყარო, ხომ იცით... მე რო მაგ ქკუთ მევაჭრა, ახლა...

**ზაგელ.** არა შეე კაცო, მე საწყენათ კი არ მიტქვამს, ჩემი სიტყვა ბეჭედი კი არაა, ქე დააკლდება.

**მის.** თქვენ კარგად უნდა იცოდეთ, რომ ახლა ძალიან დაცემული საქმეა, ქესატობაა...

**ზაგელ.** რიგორ არა ჩემო მიხეილ, ვიცი თქვით თქვენ რას მისცემთ?.. რა ვქნა, მეც ერთი ღარიბი კაცი ვარ, ქალიშვილი უნდა ვავათხოვო, მზითი უნდა მივსცე. მართალია გვარიშვილიც კაია, ოჯახისაც, ნასთავლიცაა, ლამაზიცაა და ვერავინ დამიწუნებს, მარა... მაინც... მაინც ჩემი ქონება ჩემს შვილს უნდა ექნეს მის მეტი მე არავინ ძყავს, ჩემს მერე კი სულ ყველაფერი მისი იქნება... ბევრი მეხვეწება უმზითოდ წვეყყვანთო, მარა თუ ჩემი საგაწულო არ იქნა, ისე არ შეიძლება. ვინც მე მომეწონება, იმას უნდა მივცე... ასე ჩემო მიხეილ, მეც ასე მაქვს საქმე და ხომ ტყვილათ ვერ დავკარგავ.

**გამოსვლა XII**

(იგინივე, ჩიტუღას და ეფემია)

**ეფემ.** შემოდი შვილო, შემოდი, ვისი გცხვენია? ერთათ გაზდილი ხართ, ერთი სოფლის შვილები ხართ...

**ჩიტუღ.** (შემადის ამაყთ და ცივათ ესაჯმება) დაბრძანდით!

**მის.** გეახლებით... სხვა როგორ გიკითხოთ ბარიშნა?..

**ჩიტუღ.** გამდლობთ!.. დაბრძანდით. (მიხეილი ჯდება).

**ზაგელ.** მაგას რა უჭირს ჩემო მიხეილ, ნეტარებაშია! სასმელი არ აკლია და საქმელი, ტანი და ფეხი... მე შენ გეტყვი უსთავლელია!.. ყველაფე-

რი აქვს, ყველაფერი. ოღონდ ეხლა ქმარი უნდა იშოვოს. (იგინიას).

**ჩიტუღ.** მამა, რა არის...

**ზაგელ.** ოო, შვილო, შვილო! ტყვილია აბა, რო მონაზნათ ვერ გაგიშვებ!.. აა, შენც არ მომიკვდე, მაგი არ შეიძლება... (ზაუზა).

**ეფემ.** (ჩუმათ, ქმარს) ჩვენ გავიდეთ და ესენი აქ დავტოვოთ.

**ზაგელ.** (ისიც ჩუმათ) კარგი იქნება, კარგი, ილაპარაკონ...

**ეფემ.** (ხმა მადლა) ნეტავი ის გოგო და ბიჭი რას შევბიან, გააკითხე შეე კაცო.

**ზაგელ.** ოო, მართლა კაი მომაგონე. ზაკუსკისათვის უნდა მოვემზადოთ ქალო... უცხო სტუმარს „ღვინის დასალევი“ უნდა. (შიდის. მიხეილი ჩიტუღასაჟე მიჩერებუღი. ეფემია ამჩნევს ამას და უხარია).

**მის.** რაზე მოიწყინეთ ქალბატონო? სთქვით რამე...

**ჩიტუღ.** ახალი თქვენ გეცოდინებათ რამე...

**ეფემ.** შვილებო, თქვენ ილაპარაკეთ და ჩვენ ოჯახს მივხედავთ... ახალგაზრდები ხართ, იქნება კარტი, ან ნარდი ითამაშოთ... (გადის).

**გამოსვლა XIII**

(ჩიტუღას და მიხეილი)

**მის.** (დგება ზეზე, თამაშთ) თქვენ დიდი გაზრდილხართ მას აქეთ ბარიშნა, გახსოვს კლასში ერთად რო დავდიოდით? (შიიწვეა).

**ჩიტუღ.** (თავს უხერხულათ გრძნობს) მახსოვს...

**მის.** გამშვენირებულხართ კიდევ... გალამაზებულხართ. (კიდევ შიიწვეა. ჩიტუღ შეკრთება, კრძება) ჩვენ სოფელში მეორე არავინაა თქვენსავით ლამაზი, ნარნარი, ტურფა... კი გაქებდენ, მარა, როდი მეგონა თუ მართლა ასეთი იყავით, (უფრთ მიიწვეა, ჩიტუღ დგება) რა იყო ქალბატონო, ხომ არ გაწყენით რამე? რაზე ადექით ზეზე? (თავისთვის) ღმერთო ჩემო, ეს რა ლამაზია! ღმერთმა მომქლას, თუ ეს არ ჩავიდევ ერთი ხელში, (ხმა მადლა) უკაცრავათ, დაბრძანდით...

**ჩიტუღ.** (ხაწყენი) არა უშავს...

**მის.** თქვე დალოცვილო, როგორ არა უშავს, თქვენისთანა სათუთი (ხელს უწევს) თქვენისთანა...

**ჩიტუღ.** თქვენ მგონი ზრდილობაზე მწყურალათ ბრძანდებით!..

**მის.** (შეკრთება) რათა, ვანა მე რამე ცუდი ჩავიდინე? ბოდში ქალბატონო, თუ ასეა. (თავისთვის) შენ თუ არ ჩაგპროშეთ ამ წუთში, ისე ღმერთმა ნუ მაცოცხლოს. სანამდი წადილს არავისრულებ, მანამდი ფეხსაც არ გადავდგამ აქედან. (ხმა

შაღლა) თქვე დალოცვილო, მე აღამიანს კი არ ვკამ...

ჩიტ. მაინც ზრდილობა საჭიროა...

მახ. თუ ცუდათ ვიქცევით, გვიბრძანეთ და ეხლავე წავალთ აქედან (თავისთვის) კეტი რომ მირტყას, ფეხს მოვიცვლი?

ჩიტ. როგორც გნებავდეთ...

მახ. (წვენით) ეს როგორ შეიძლება? სტუმარს მიმდენით, (მაიწკაა ხეღს შაფლებს, ჩიტო გაუსხლტება).

ჩიტ. ვინ ბრძანდებით თქვენ ვაჟბატონო? რა ზნეობის პატრონი ხართ? სად გგონიათ თქვენი თავი?! უზრდელი, გარყვნილი! უცხო ოჯახში შემოსვლისთანავე ამისთანებს ბედავს... გაეთვრით აქედან! გათახსირებული ჩარჩი, გარყვნილი ბურჟუა... გამსუნაგებული! (გადის გაკაპახებულები).

მახ. მოიცა შეილოსა! ძალიანს კაპასობ, მაკა შენ თუ არ ჩაგიგდე ხელში და არ აგაპრიკინე, გლახა დამიძახე. შენისთანა გაქუცული აზნაურის ქალები ბევრი შემისრესია და შენც იმ დღეს დაგაყენებ... ჯერ დაგანახო ფულები!.. გაიგონო ასიანების ტკიცინი... (შაუზა) ახ, რა ლამაზია, ლამაზი! რა შესახედავი იყო გულ მოსული!..

XIV

(მიხეილი, შავლე და ეფემია)

მახ. სწორეთ ძალიან დამშვენებულა თქვენი ქალიშვილი! ძალიან ლამაზი დარჩენილა, ღმერთს გეფიცებით... იფ... წუნი არ ეთქმის...

ეფემ. (გმყოფი) კაია, ენაცვალოს დედა მისი... (თავისთვის) ღმერთო შენს მადლს...

შავლე. ასეა მამა ნუ წამიწყვდება, ჩემი შვილი რო გლახა გამოსულიყო... (ეფემიანი იცინიან).

მახ. მარა დიდი მორცხვი კია, დიდი... ხა... ხა... ხა...

ეფემ. აბა! ზოგიერთებივით თამამი და თავაშვებული როდია, ენაცვალოს დედა... ქკვიანია...

შავლე. როგორც მე შემფერის, მე... ხა... ხა... ხა .. მამანუწამიწყვდება...

ეფემ. ალბათ შერცხვა თქვენთან მარტო ყოფნა, არა?

მახ. და მერმე როგორ? ერთი ხმაც ვერ ვავლებინე. (თავისთვის) ერთი იცოდე, რა დღე დავაყენე? (ხმა შაღლა) სასახელო შვილი კია...

ეფემ. ეხლავე შემოვიყვან იმ კუდიანს, იმას... (გადის).

შავლე. ნამეტანი თამამი ქალი როდი ვარგა ჩემო მიხეილ... უკაცრავად, იქნებ თქვენ კიდევ გწყენოდესთ, რომ ჩემოვო გეუბნებით, მარა მამანუ წამიწყვდება მე ყველაზე ასე ვიცი, ვინც მი-

ყვარს... ჩემს თავს ვფიცავ, რომ პატრონიდან ვერ მოვიშორებ... ყვარხართ...

მახ. არა უშავს, მე მიყვარს, როცა კაცი უბრალოთ მექცევა.

შავლე. (იცინის) ოო, აგრე, აგრე! მეც ეს მიყვარს. (ამ დროს ეფემიას ძალით მთავს გულმოსული ჩიტუღია, რომელიც კარებში გაუსხლტება და გაქცევა).

ეფემ. რა მორცხვია, რა, ეს გაძვირებული! რავე გამექცა?..

შავლე. აა, შე ეშმაკო, შენ!.. ჩიტო, ჩიტო!.. (თითოთ ემუქება, საერთო სიცილია, ყველაზე გამსიარულებული მიხეილია. ამ დროს შემოფარდებიან ჩიტო-რეკია და შიშტიბუქა).

ჩიტო. ბატონო, რაშია საქმე, ჩვენც ვიცინებთ...

შავლე. აი თქვე ტუტუცებო, თქვენ!.. დეიკარგეთ აქედან!.. (ისინი გაბზიან).

ფ ა რ დ ა.

(დასასრული იქნება).

ვ. მალაქიაშვილი.

მათრასის ფოსტა.

ბათუმი. ა. ცი—ელს. თქვენ კი გვთხოვთ, მაგრამ თქვენი ლექსი არ გვანებებს თავის დაბეჭდვას.

„გზივარ მარტოდ, გულის ძგერით შევსტქერ მალა ლაჟვარდ ცასა, და მწუხარე ხან სიმღერით ძირს ჩავიქნევ ტანჯულ ტანსა“.

საზოგადოთ ისეთ უსიამოვნო მდგომარეობაში, რომ გორშიაც ოქვენ ეს ლექსი დაგიწერიათ, „ტანჯულ ტანს“ კი არა, თავს ჩაიქნევენ მხოლოდ და იტყვიან: „არა შეჯდა მწყერი ხესა,.. არც მე დაწერე ამის მეტსაო“.

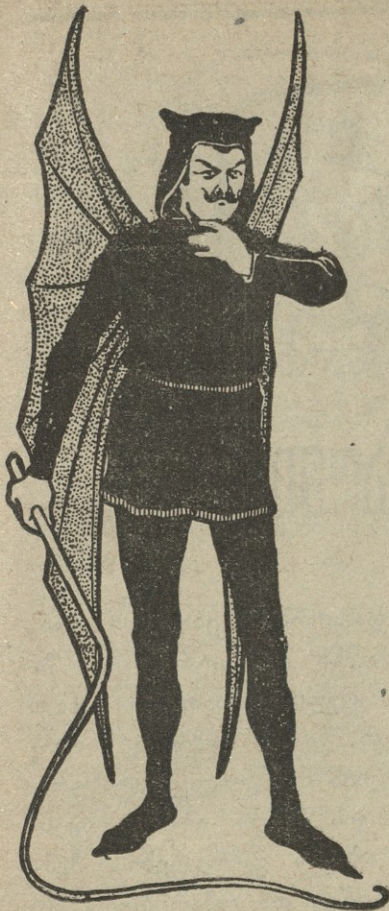
სადმე. ასკ ს პირელს. არ დაიბეჭდება.

სპირი. ორ-სოფელს. არც ვალოდია „კვირთასა“ და არც ვალოდია „ტუკის“ შესახებ წერილები არ დაიბეჭდება.

ოკრიბა. მოწაფეს. ასეთი ფსევდონიმიც რომ არ მოგეწერათ, თქვენი ლექსიდან ცხადათ სჩანდა, რომ თქვენ მოწაფე ბრძანდებით.

„ცას ანათებს ვარსკვლავი, დაკარგვია მზეს სხივი, ბალში ტყვიის ბულბული, ტყეში ღიღინებს დათვი მე კი არ მტოვებს სევდა, თავი მიხშება კრული, უდროოთ სიყვარულმა დაჩაგრა ჩემი გული“.

აკ საინტერესო მხოლოდ დათვის ღიღინი და „თქვენი კრული თავის ვახშობა“.



### ქ. ჟენევა.

ნაპირის ქუჩა, სახლი 13.

### ქამელეონ ქორიძეს.

„კარგი რამ გვჭირდეს გვივირდეს,  
აგი რა საკვირველიაო“

უთქვამს მგოსანს და ეს თქმულება მართლაც რომ ზე გამოჭრილია დღე  
ვანდელ ჩვენს ცხოვრებაზე.

დღეს ჩვენ განვიცდით „ზრესის დაცემის“ ხანას!

უველს ადგილობრივი გაზეთი ამაზე სტირის და მოსთქვამს, უველს „ცნობილი“ მწერალი ამ საკითხს ეხება და არკვევს. მიუხედავად ამისა ჟურნალისა და „ზრესის დაცემის“ საქმე პროგრესიულად მიმდინარეობს განვითარების გზაზე.

როგორც სარწმუნო წყაროებიდან გავიგე, არც თქვენი, ჟენეველი ქართული კოლონიის საქმეა ძლიერ აუვაგებელი, მაგრამ ჩვენსას ადრე მავინც

სჯობია. თქვენ ადმინისტრაციული თვითნებობის მუხრუჭში ხართ შებოჭილი და ის გაბრკალებთ, ხოლო ჩვენ, ასეთი შევიწროებისაგან სრულიად თავისუფალ მართა ქართული სიზარმაცე და დაუდგრობა გვიდებს ბოლოს.

ამ დღეებში მომხდარ ინციდენტთა შორის უველსზე მეტ უურადღებას „მიმინოს“ ამაში იპურობს, ხოლო უველსზე ნაკლებს ტიტუს ონისაზობა. ორივე ზრესის დაცემას შეეხება და ამ წერილში ადარ ვებსები, რადგან ცალკე მოხსენებებშია გარკვეული და ამ კზისტოლესთან ერთად ისიც გაეგზავნება.

ახლა, თქვენი უკანასკნელი თხოვნისამებრ, მოკასსენებ ჩემს აზრს ჩვენებურ დრამატურგების შესახებ და აქედან თქვენ როგორც გინდოდეს, ისეთი დასკვნა გამოიყვანეთ.

დრამატურგობა, ბ-ნო ქამელეონ, ერთგვარი სენია დღევანდელი ჩვენი საშვალო, თუ ვიცე საშვალო ინტელიგენციისა. რომელ ნაწინობთანაც გინდა შეხვიდე, რომელი რედაქციის თარო გინდა გასინჯო, უველსან შეგხედვით რამოდენიმე თუ არა, თითო ცალი ახალი ხელსაწერი დრამისა. სწერენ უდმერთოდ, დაუზოგველათ.

ჭკვიანი კაცებისაგან გამოგონია: როცა ვინმე Perpetuum mobile-ს (მუდმივ მოძრაობა) დაუწევებს ძებნას, იმისი საქმე ჭანდრაკულათ არის შესახებ კეთილ განიერებისაო. არ ვიცე ეს რამდენათ მართალია, მაგრამ როდესაც მე რომელიმე ჩვენებურ კორესპონდენტზე გავიგებ: „ამან ესა და ეს დრამა დასწერაო“, გული სიბრალულით შევსება და თვალები ცრემლებით. იცი მშვენიერი, კარგი მოსაქმე ახალგაზრდა; გიყვანს გულწრფელობისა, გაბედულობისა და თავდადებისათვის; ერთი სიტყვით ზატოვსა სცემ, როგორც საყვარელ მუშაკს და ერთ მშვენიერ დღეს ხედავ, რომ მასაც დრამა დაუწერია!

ოჰ, დმერთო ჩემო! რომ ვიცოდე ვინ მოიგონა ეს ოხერი დრამები!!

თქვენც, ბ-ნო ქამელეონ, არ გიცნობთ, მაგრამ როცა გავიგე, რომ დრამა დაგიწერიათ და ისიც „ჭაშუში“, ერთობ აღმეძრა გულში გრძნობა მწუნხარებაში თანაგრძნობისა. ქართველებს ბევრი ჭაშუშები გვეყვალა და გვეყვას, მაგრამ თითოზე თითო დრამის წერა ხომ არ შეიძლება, ჩემო კეთილო? და თუ არ ვცდები, თქვენი დრამა „ჭაშუში“, ეს მეცხრე დრამაა ქართულ ენაზე ჭაშუშთადმი მინაძკენი.

მე რა რჩევა უნდა მოგცე ამ სამწუნხარო ამბის შემდეგ, როგორ უნდა გავკურნო თქვენი მწუნხარება, ადარ ვიცე. თუ შეგიძლიათ, დაატანეთ თავს ძალა, გადაეჩვიეთ ამ სავალალო წესს. შეგიძლიათ მაგალითად, ჟიბებში მოხსადული „სემინკა“ იქნით და როცა დრამატურგობის სურვილი იკრძალს მოიტანს თქვენს ანსებაზე, ამოიღოთ ჟიბიდან სემინკა და ტკვევს დაუწყოთ. ამ სახით ბევრი ენერგიული ადამიანი ზაპირობის წევრს ეჩვევა, და დრამატურგობა რაღა ისეთი დაუძლეველი რამეა.

ახლა კი მშვიდდებით. იმედი მაქვს, ჩემ რჩევა-დარიგებას საწყენათ არ მიიღებთ და შემდეგშიც მომხარობათ, თუ ასეთი უბედურება რამ კიდევ შეგემთხვევა. ეშმაკი.



# ნაჩილუბი ეპიკურსადაი

**სამტრედია.** სამხედრო წესების მოხსნა პირველ ყოვლისა ფოსტის მოხელეებმა წილდესასწაულეს.

დროს ატარებენ საამოს  
დღიან-ღამიან ხარობენ,  
არღანსაც ეტანებიან  
დუღუკსა არა კმარობენ.

სიცხეც ხელს უწყობს რასაკვირველია ღამით  
დროის ტარებას და დღითი წეტარებას.

მარტო ალექსი ჩხენკენილი  
დადის მღუმარე ქუჩადა,  
საბრალო! ეშმაკს დაეძებს  
ძებნა კი მიდის ფუჭათა.

**ეწერი.** ადგილობრივ მოსამართლეებს ერთი თავსატეხი საკითხი გაუჩნდათ ვადასაწყვეტი.

საქმე იმაშია, რომ სამტრედიის მახლობლათ დაიჭირეს ორ სართულიანი ცხოველი. ზედა სართულს შეადგენდა სტრაჟნიკი ისმაილი, ხოლო ქვედას ილარიონის ცხენი. ორივენი ერთად ქობულეთისკენ მიეშურებოდნენ. ასტყდა საჩივარი იმის შესახებ თუ ვინ ვის იპარავდა: ცხენი ისმაილს, თუ ისმაილი ცხენს. ვნახოთ სამსჯავრო როგორ ვადასწყვეტს ამ საინტერესო დავას.

პატარა «ზიკია».

**დაბა აბაშა.** (სამეგრელო) ივნისის შუა რიცხვებში აქ სამწუხარო ამბავი მოხდა: ადგილობრივი ფოსტალიონი ი. გაგუა, რომელიც თავისის პატიოსნებითა და საქმის ცოდნით გაცილებით მაღლა იდგა აქ ყოფილ ფოსტალიონებზე, შეუბრალებლად მოკლეს უბრალო თოფით ადგილობრივ ფერშალ ს. გაბილიას სახლში ვახშმის დროს. მიუხედავად იმისა, რომ ეს შემადარწმუნებელი ამბავი

მოხდა ზედ ბოქაულისა და სტრაჟნიკების ბინასთან, არც ერთი პოლიციელთაგანი და სტრაჟნიკი წამლად არ იშოვებოდა, ყველანი თითქოს განგებ სადღაც გადაკარგულიყვენ. ეჭვი მაშინვე მიიტანეს ადგილობრივ ბოქაულის ნათლულ მატახური-აზე, რომელიც ერთი თვის წინეთ აბაშის ფოსტაში იდგა სტოროჟათ; იქიდან გამოგდების შემდეგ აბაშის ბოქაულთან იდგა და ეხმარებოდა მას გადმოწერაში. ბოქაულმა ხელის დაფარება დაუწყო მატახურიას და არც კი დაატყვევა, მაგრამ მაზრის უფროსმა ვაჭრების თხოვნით ადგილობრივი ბოქაული განაშორა ამ საქმის ძიებას და დანიშნა სხვა, რომელმაც ბევრი საბუთები აღმოაჩინა მატახურიას გამამტყუნებელი, სხვათა შორის თოფიც იპოვა თვით ბოქაულის სახლში. მატახურია გაგზავნეს სამაზრო ციხეში.

— დამტკიცდა აბაშის ფოსტასთან ტელეგრაფის განყოფილება, აპარატიც ჩამოტანილია, მაგრამ შიშის ქარები მიპყრობს, ვაი თუ ახალმა ტელეგრაფისტმა, მხარი დაუჭიროს ბანქოს თამაშში ფოსტის უფროსს; უკანასკნელის ბინიდან ყოველ ღამე გაისმის ხოლმე „ჩერეზ, ჩერეზ, ფას.“

ავნტი.

**ს. სამიქაო.** (სამეგრელო) აქ ყოველ ოთხ-შაბათობით იმართება ბაზრობა, რასაც უმეტეს წილ მოარშიყე ქალვაეები ესწრებიან. არშიყობა პირველ რიგზეა დაყენებული, თითქოს უამისოთ ბაზრობა მოისპობა.

ადგილობრივ სამინისტრო სკოლის მასწავლებელი გრიგოლი მიქაძე დღეს არ გაუშვებს ისე, რომ ვისმე არ უჩივლოს. ხონისა და აბაშის ფოსტის უფროსები განცვიფრებაში მოდიან გ. მიქაძის მიერ ამდენი პაექტების გზავნით. ყველა მოხელეს, როგორც სამოსწავლო უწყებისა, ისე პოლიციისას

თავი მოხერხებული აქვთ ამ მასწავლებლის საჩივარ-  
რაპორტებით. უჩივთ საზოგადოებას, მამასახლის,  
მწერალს, ბოქაულს, ინსპექტორს, ერთი სიტყვით  
ყველას, ვისაც მასთან რაიმე დამოკიდებულება აქვს.  
საზოგადოებამ ბევრჯერ ითხოვა მისი გადაყენება,  
მაგრამ ამაოდ, არავინ უსმინა. სკოლის სტოროფე-  
ბი შავ-ღღეზეა მიყენებული, ყოველ დღე 20-30 ვე-  
რსტს აკეთებენ, ხან ხონში, ხან სამტრედია აბაშა-  
ში. ძმაო ეშმაკო, სცადე შენი მწარე მათრახი,  
ეგება ამან გაასწოროს ეს ვაჟ-ბატონი.

...ძე.

**თამამშ. ქარვასლა.** ძმაო ეშმაკო! შეჩერდა თქვენი  
მათრახის ტრიალი და შეჩერდა ნოქჩების ცხოვ-  
რებაც. (რასაკვირველია დიდი უმცირესობის გარ-  
და) სამაგიეროთ დიდი ხანი არაა რაც კვალად მოჰ-  
კიდეთ ხელი თქვენს კურთხეულს მათრახს და მეც  
დიდი სიამოვნებით ვეგებები რა მაგ ამბავს, მოგ-  
მართავ თხოვნით და იმედია უყურადღებოთ არ  
დასტოვებთ ამ ჩემს თხოვნას.

წინეთაც ბევრი იყო, მაგრამ როცა გაიგეს  
ეშმაკი არას ამბობსო მერე დღე დღეზე ემატა თქვე-  
ნებურათ შესამკობი ვაჟ-ბატონებს. იქნებ იფიქროთ  
რომ მათი გამათრახება არ არის საჭირო?... გარწ-  
მუნებთ, რომ მათთვის მართლა გამათრახებაა სა-  
ჭირო, თორემ რაც შეეხება ჟურნალ-გაზეთებში  
შემკობას, ეს მათთვის არაფერია, ისინი ვერაფერ-  
საც ვერ გაიგებენ. ან კი საიდან უნდა გაიგონ რო-  
ცა გაზეთში თვეში ეახელაც არ კი ჩაიხედავენ...

უმუშევრების დახმარებაზე არავინ ყურსაც არ  
იბერწყავს, ანკი საიდგან დაეხმარებიან როცა თა-  
ვისთვისაც არა ყოფნით, რალაც ექვს-შვიდს თუ-  
მანს იღებენ თვეში. ჩაცმა უნდათ, დახურვა, ქამა-  
სმა, ქეიფი, ორთაქალა-ავქალა, ფუნიკულიორი,  
ვერის ბალები. მოდი და ყველა ამეების შექმდე  
დაეხმარე უმუშევარს. საიდგან?... ერთი ადგილი  
არის (იმას ჩუმათ გიჩვენებ ჩემო ეშმაკო) იქ საზო-  
გადოთ დიდი დებატები აქვთ შაფათ საღამოობით  
„პარტიებზე“, სხვა კი არა იფიქროთრა. ეს ის  
პარტიაა, სადაც ხშირათ ახმარებენ სიტყვებს: „დუ-  
პლეტ სერედინ“, „ბლასჟი ტუზ“, „პარტია“ მო-  
ვიგე“, „პარტია“ წავაგე და სხვა.

სხვა არა მინდარა, ერთი მათთვის ქეიფობის  
დროს გაყურებია: რა მშვენიერი სადღეგრძელოე-  
ბი იციან, გაუმარჯოს იმას, ვინც... უკაცრავათ  
კარგათ არ მახსოვს, მგონი ოთხი კედლები უნდა  
იყოს, დიახ, ასეა... დახმარება კი... დახმარებას  
შენგნით ველით ძმაო ეშმაკო და ამ თავით გეუბ-  
ნები, რომ ჩვენსკენ თუ შემოიარო, უმათრახოთ არ

წამოხვიდეთ, ერთს ვინმეს თუ თანაშემწეს იშო-  
ვით, ძალიან კარგი იქნება, თორემ მარტო თქვენ  
ვექვობ, რომ აუვიდეთ ყველას გამათრახებას. გე-  
ლოდებით მოუთმენლათ.

რ. ჯ.

**ახალ-სენაკი.** ძმაო ეშმაკო! იმედი მაქვს,  
ჩვენს ყველასაგან მოძულეებულ კუთხეს, შენ მაინც  
მოხედავ. საქმე კი ბევრის უბევრესი გვაქვს შენ-  
თან შესახვეწი. მოგესხენება, კულტურის გასავრცე-  
ლებლათ სკოლას დიდი მნიშვნელობა აქვს და კი-  
დევაც აპირებენ აქეთ პროგიმნაზიის გახსნას, მაგ-  
რამ პატივცემული სპირიდონი არ არის ასეთი აზ-  
რისა. ამიტომაც გთხოვთ, ისევ შენ შეაგნებო მას  
ეს ქეშმარიტება, რა საშვალებითაც უნდა.

თუ ვინიცობაა ჩამოხვიდე, გთხოვთ სიფრთხი-  
ლით მოეპყრათ მედიტონს, რომელიც გზას კენ-  
ჭავს და ურჩ მუშებზე გულ მოსულმა შეიძლება  
ჯავრი შენზე იყაროს.

ჩუმი ეშმაკი.

**წერილი რედაქციის მიმართ.**

ბატონო რედაქტორო! ნუ თუ რაიმე უკანა აზრები  
იმალეობდა თქვენს სიტყვებში, როცა, ათ ივნისს, შემპირ-  
დით: „თუ სამედიატორო სასამართლოს დადგენილება არ  
დამკარგვია, უთუოდ დავბეჭდავ, და თუ დაკარგული აღმო-  
ჩნდა, იმ შემთხვევაში ამას მაინც გამოვაცხადებო“. მე რასა-  
კვირველია არა მჯერა აქ რაიმე ფარული აზრი იმალეობდეს  
და გთხოვთ მაცნობოთ, რამ გამოიწვია თქვენი დაპირების  
დავიწყება.\*)

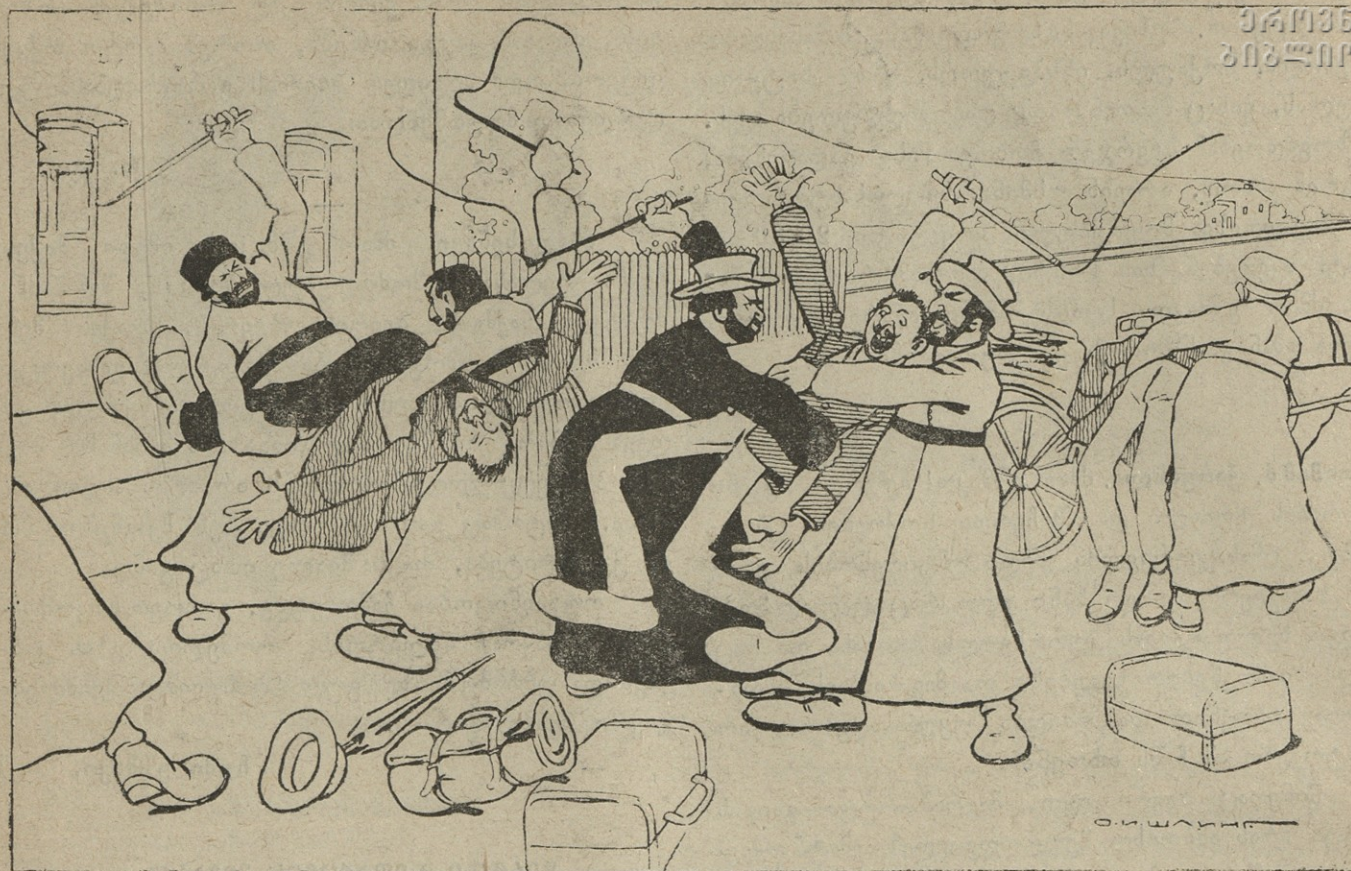
ეშმაკუნა.

„ვარსკვლავის“ მეხუთე ნომერში ვილაც „ივანი“ ქე-  
ბათა ქებას ასხაშს აბაშის ყოფილ ექიმს ბუზინდერს. „ი-  
ვანს“, რასაკვირველია უფლება აქვს, ვინც უნდა ის აქოს,  
მაგრამ როცა ის გადასწვდა „ეშმაკის მათრახში“ მოთავსე-  
ბულ ჩემს კორესპოდენტის იმავე ბუზინდერის შესახებ, და  
იმ კორესპოდენტის დასარღვევით ასეთი საბუთი მოიყვანა:  
„იმ ჭორის გასფანტავათ ბევრს ლაპარაკობდა ის ფაქტიც,

\*) დავარწმუნებთ პატივცემულ კორესპოდენტს, რომ რე-  
დაქციას ამ შემთხვევაში არავითარი სხვა მოსაზრება არ აბ-  
რკოლებდა გარეშე იმისა, რომ მედიატორეთა დადგენილება  
დაიკარგა, რადგან იმ დროს მოვიდა რედაქციაში, როცა გა-  
ზეთის გამოცემა კარგა ხნით შეჩერებული იყო. გარდა ამი-  
სა რედაქციას არ ეგონა, თუ ამ დადგენილების დაუბეჭდაო-  
ბას ასეთი გრძელი კუდი გამოეხმოდა და ბ-ნი ეშმაკუნას  
მოწინააღმდეგე მოძღვარი ამის შესახებ ჭორებს გაავრცე-  
ლებდა. ამის გამო ჩვენი რედაქცია დაბეჯითებითა სთხოვს  
პატივცემულ მედიატორეთ: წარმოგვიგზავნონ მეორე ცალი  
მათი დადგენილებისა გაზეთში დასაბეჭდავად.

მათრ.-სალ. რედაქცია.

ქართული  
ბიბლიოთეკა



ძოგ საურობა ჰროვინციებში.

რომ ბუხბინდერს გადასახლების დროს გლეხები უღომეს მადლობას უხდიდენ“ \*). აქ კი განმაცვიფრა ბ-ნი იაკანის „სიფაქიზემ“.

როგორც აბაშის საზოგადოებას მოეხსენება, აქედან წასვლის დროს ბ-ნ ბუხბინდერს ჯერ აფთიქის პატრონმა კანდელაკმა და შემდეგ ბოჭაულმა გვეგნავამ გაუმართეს სადილი. ნუ თუ ეს ორი კაცი შეადგენს გლეხებს, ბ-ნი იაკანო? სირცხვილი თქვენ, რომ ტყუილსაც ამბობთ და გლეხებსაც შეურაცხყოფას აყენებთ ასეთი შედარებით.

**ფოთელი.**

ბატ. რედაქტორო! თქვენს გაზეთში ხონიდან „ხ. ხ.“ კორესპოდენტია დაიბეჭდა. „ხ. ხ.“ თავის წერილში ცრუ ხმებს ავრცელებს ადგილობრივ სამკითხველს შესახებ. ის ამბობს: „ხონის სამკითხველოში გაზეთების მჭამელი აღმოჩნდა და დღეში ორ-სამ გაზეთს მიირთმევს“.

აგერ თვე ნახევარია, სამკითხველოს გამგეთ ვიმყოფები და ასეთ შემთხვევას ჯერ აქ ალაგი არა ჰქონია \*\*). უმჯობესი იყო, ბნ „ხ. ხ.“-ს ჯერ საქმის ნამდვილი გარემოება გაეგო და შემდეგ დაეწერა.

**გიგლა მებუკე.**

\*). ესეც ადვილი შესაძლებელია, მაგრამ თუ უხდიდენ მადლობას, ალბათ იმიტომ, რომ თავიდან შორდებოდა სოფელს, ლიანოვი რომ სპარსეთს მოშორდებოდეს, ან მეზუზლა „გეორგიის“ საზოგადოებას, დიდ მადლობას შესწირავენ, როგორც სპარსელები, აგრეთვე „გეორგიის“ წევრები.

ეშმაკი.

\*\*.) ჯერ საქმე გამოურკვეველია, მაგრამ სიამოვნებით აღვნიშნავთ, რომ ხონის სამკითხველოში არ მიირთმევენ არც ძველსა და არც ახალ გაზეთებს.

ეშმაკი.

**უბედომის განწოდება.**

ბ-ნ ხუჭუას მიმართ მოთავსებულ წერილს შეცდომით აწერია ფსევდონიმი კრუშევანი, უნდა იყოს „სათანა“ რედ.

იუძორისტულ. პოპულიზრული, ეოველ-კვირული, სურბათებიანი ქურნალი

# „მათრასი და სალამური“

წელიწადში ღირს 5 მან., ნახევარი წლით— 2 მან. 50 კ., ერთი თვით— 50 კაპ.

ვინც წლის ბოლომდის გამოიწერს და ღირე ბულ ფასს (2—50) სრულად გამოუგზავნის რედაქციას, გაეგზავნება აგრეთვე უკვე გამოსული „სალამურის“ აღმანახები 7 ნომერი.

მიიღება დასაბეჭდი განცხადებები: პირველ გვერდზე სტრიქონი 20 კ., უკანასკნელზე— 10 კ.

ღრეებითი რედაქციის ადრესი: Тифлисъ, Типография Т-ва «Шрома» Василию Болквадзе.